

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 35

Lýsingaprísur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 4. september 1943

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

17. árg.

Valúrslitið bar í eina fløkju.

Nýtt lögtingsval neyðugt aftaná eina broyting av vallógini soleiðis, at allir flokkar verða umboðaðir á tingi í sama mun til veljaratalið.

Fólkaflokksmenn segdu seg at vera visan í at fáa reinan meirluta á tingi.

Valúrslitið, ið gav teim bert 41,4 pst. av atkvøðunum, meðan hinir flokkarnir fingu 58,6 pst. til samans, var eitt vónbrot fyri teir.

Javnaðarflokkurin fekk 1926 atkv. ella 19,88 pst.

Sjálvstýrisflokkurin fekk 1001 atkv. ella 10,33 pst.

Sambandsflokkurin fekk 2739 atkv. ella 28,27 pst.

Loysingaflokkurin fekk 12 atkv. ella 0,12 pst.

Fólkaflokkurin + Framburðs felagsmenn kring Føroyar fingu 4011 atkv. ella 41,40 pst.

Vórðu eingir eykamenn valdir og flokkunum bara givið fastar valdømissmenn sambart fyrsta útrokningartátt í § 12 í lögtingsvallógini vildi

Javnaðarflokkurin	fingið	4	tingm.
Sjálvstýrisflokkurin	«	2	«
Sambandsflokkurin	«	6	«
Fólkaflokkurin +			
Framburðsfelagið	«	8	«
Loysingarflokkurin	«	0	«

Ialt 20 tingm.

Men nú er vallógin so háttad, at fólkaflokksmenn hava fingið 12 valdømissvaldar tingmenn, sambandsmenn 5, javnaðarmenn bert 3 og sjálvstýrismenn ongan.

Menn, ið hava smiðað lógina, hava sæð, at nakað tilíkt kundi henda og hava tí í lógina sett, at ójævni kann rættast við eykamønum, kortini bara fyri teir flokkar, ið hava fingið valdømissvaldan mann, og sum undan valinum eru teknaðir sum rættindaðir til eykamenn.

Av tí, at sjálvstýrisflokkurin ongan valdømissvaldan mann fekk, eigur hann so statt eftir lógini ongan rætt til eykamann, hóast

hann hevur fingið slakan $\frac{1}{9}$ av øllum atkvøðunum til valið.

Hetta er sjálvandi eitt stórt órættvísi og brek í lógini, ið má verða broytt og bæt.

Sambart næsta útrokningartátt í frammanfyri nevndu § skulu javnaðarmenn fáa 3 eykam. (ialt 6) sambandsmenn - 3 - (ialt 8) í mun til atkvøðurnar uppá hvønn valdømissvaldan fólkaflokksmann.

Men her kemur fram annað brekið í lógini: Hon sigur nevniliga, at eykamenninir kunnu ikki verða fleiri enn 5. Harav kemur annaðhvørt javnaðarflokkurin ella sambandsflokkurin at missa 1 av teimum 3 eykamønum, ið teir eiga sambart atkvøðutalið.

Eftir útrokningarforskriftunum skulu alto so hver av teimum báðum flokkunum javnaðarflokkinum og sambandsflokkinum fáa 3 eykamenn.

Men hvør skal missa?

Í lógini er eingin regla sett til avgerð av hesum.

Vit duga tí ikki at siggja annað er at gera hjá amtmanninum enn at avgera spurningin við lutakasti.

Fingu hinir flokkarnir menn á ting í sama mun til veljaratalið sum fólkafloks- og framburðsfelagsmenn vildi tingmannatalið fallið soleiðis:

Javnaðarmenn	6	tingmenn.
Sjálvstýrismenn	3	»
Sambandsmenn	8	»
Fólkafloks. +		
framburðsfelag	12	»

So statt vildu 29 tingmenn verðið úrslitið av Bartalsmessuvalinum, 12 fyri og 17 ímóti. Kvetting við Danmark nú beinavegin.

Men vegna eina klutruta vallóg er úrslitið ikki so greitt.

Verri enn so!

Tað er tessverri alt ov satt sum »Dagblaðið« sigur, at valúrslitið gav onga greiða støðu.

Sambart vallógina koma nú at sita á tingi 12 ímóti tí i gildi verandi bráðfengis stýrisskipan og 12 fyri henni. Hin 13. er í Keypmannahavn. Í hansara stað kann ikki maður koma uttan tingsins samtykt, og skal hann sambart lógina ætlandi helst sjálvur biðja

um at sleppa frá tingstarvinum.

Okkum kemst tí fyri, at nýtt val er neyðugt fyri at fáa greiða støðu til vega.

Men áðrenn valið verður útskrivað eiga tingmenn at broyta vallógina soleiðis, at allir flokkar skulu kunna fáa eykamenn samsvarendi teirra veljaratal.

Tá fyrstani kann vallógin sigast at vera heilt demokratisk.

Danmark

i blóðbadi.

Danmark hava Týskararnir sagt at vera í krigsstøðu (Belejringsstilstand).

Danski kongurin sigist at vera fastsettur í einum av sínum borgum (Sorgenfri) uttan fyri Keypmannahavn.

Hin danski flotin, ið lá í Keypmannahavn sigist fyri mesta partin at vera oyðilagdur. Trý dansk her skip skulu vera flýdd til Svørikis við nógnum »civilum« fólkum umboð.

Týskararnir siga lívið nú at fara fram fríðaligt. Men frá Svøriki frættist um blóðbad í Keypmannahavn, sprenging av sprengiknøtta og vápnageymslun kring alt landið.

Hvat ið er vordid av teirri dansku stjórnini er óvist. Summi tíðindi vilja vera við, at eini hon er innisett. Meðan onnur tíðindi siga, at ríkisstjórnarmennir hava roynt at sloppið sær út av landinum.

Í Russlandi gongst Týskinum illa. Hann má støðugt hopa undan.

Bretar og teir sameindu bumba Italiu og Týskland av grimdum.

Óróurin millum fólkid í Týsklandi sigist at vaksa í hverjum.

Kongurin Boris av Bulgariu er deyður. Mætir Bulgararar krevja nú, at Bulgaria skal lata aftur av

hondum teir landslutir, tað hevur tikið frá Grikkalandi og Jugoslavíu og sleppa sær heilt burtur úr øllum makkaraskapi við Týskland.

Í Finnlandi styrkna krøvini um at fáa frið við Russland tað skjótt og brátt.

Í Eystri vinna Amerikumenn yvir Jápum, ið eins og týskararnir nú noyðast at hopa eftir hæli.

Svar til Føroya Skipara- og Navigatørfelag viðvíkjandi línukontraktini fyri 1943.

Í »Dimmalætting« fyri miðvikudagin 18. august stóð ein margháttlig lýsing frá Skiparafelagnum ið ivaleyst skuldi vera eitt politiskt álop á formann Føroya Fiskimannafelags, tí hann 19 januar skal hava undirskrivað kontrakt fyri Skiparafelagið uttan loyvi.

Hertil er fyrst at siga: At formaður, Dánial Klein aldelis ikki hevur undirskrivað nakra kontrakt fyri Føroya Skipara- og Navigatørfelag, men bert og aleina fyri Føroya Fiskimannafelag. At skiparafelagið hevur latið reiðarafelagið gera kontrakt fyri skiparar og bestamenn uttan at koma sær uppí leikin, kunnu teir ikki leggja Fiskimannafelagnum til last.